

898

UCHWAŁA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO SĘDZIÓW SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 1 grudnia 2003 r.

w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego

Na podstawie art. 3 § 2 i art. 51 § 2 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052):

§ 1. Uchwała się regulamin Sądu Najwyższego, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego: *L. Gardocki*

Załącznik do uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2003 r. (poz. 898)

REGULAMIN SĄDU NAJWYŻSZEGO

§ 1. Regulamin określa wewnętrzną organizację Sądu Najwyższego, szczegółowy podział spraw nadzór nad działalnością administracyjną Sądu Najwyższego oraz zasady wewnętrznego postępowania.

Rozdział 1

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

§ 2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracami i reprezentuje Sąd Najwyższy, pełni czynności z zakresu administracji sądowej oraz sprawuje ogólny nadzór nad działalnością administracyjną Sądu Najwyższego.

§ 3. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykonuje także czynności określone ustawą, innymi aktami normatywnymi oraz niniejszym regulaminem, a w szczególności:

- 1) przygotowuje projekt dochodów i wydatków Sądu Najwyższego oraz wykonuje budżet Sądu Najwyższego;
- 2) przygotowuje projekt podziału czynności w Sądzie Najwyższym;
- 3) występuje do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą;
- 4) występuje z wnioskiem o podjęcie — w składzie siedmiu sędziów, w składzie izby (izb) lub w pełnym składzie Sądu Najwyższego — uchwały mającej na celu rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa;
- 5) składa informację o działalności Sądu Najwyższego oraz o wynikających z niej istotnych problemach;
- 6) przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego;

7) przedstawia właściwym organom opinie o projektach ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych ustaw w zakresie, w którym uzna to za celowe, albo odmawia ich przedstawienia;

8) rozstrzyga spory co do właściwości izb;

9) wnosi środki zaskarżenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;

10) wyznacza terminy posiedzeń pełnego składu Sądu Najwyższego, składu izb, Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego i Kolegium Sądu Najwyższego;

11) pełni funkcję przewodniczącego sądu dyscyplinarnego;

12) zarządza ogłaszanie orzeczeń Sądu Najwyższego w zbiorze urzędowym;

13) obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o liczbie, przewidzianych do objęcia, stanowisk sędziego Sądu Najwyższego;

14) wykonuje czynności przewidziane przepisami o pracownikach urzędów państwowych, a w szczególności:

- a) określa stanowiska, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi,
- b) określa wykaz stanowisk objętych aplikacją administracyjną oraz zasady i tryb odbywania tej aplikacji,
- c) ustala rozkład czasu pracy w tygodniu i jego wymiar w poszczególnych dniach tygodnia,
- d) ustala regulamin wynagradzania w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia określonych w ustawie budżetowej,
- e) zwraca się o utworzenie i dysponuje dodatkowym funduszem nagród dla urzędników pań-

stwowych za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz podwyższa ten fundusz w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia.

2. Ponadto Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego:

- 1) zgłasza wnioski do Ministra Sprawiedliwości o delegowanie sędziów do pełnienia czynności w Sądzie Najwyższym oraz w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
- 2) powołuje i odwołuje przewodniczących wydziałów;
- 3) powołuje i odwołuje Szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Dyrektora Biura Studiów i Analiz;
- 4) wykonuje czynności z zakresu prawa pracy.

§ 4. Obsługę czynności Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zapewnia sekretariat Pierwszego Prezesa.

§ 5. 1. W Sądzie Najwyższym działa rzecznik prasowy, podlegający bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego powołuje rzecznika prasowego spośród sędziów Sądu Najwyższego, członków Biura Studiów i Analiz lub zatrudnia na tym stanowisku inną osobę.

3. Rzecznik prasowy zapewnia obsługę medialną Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Sądu Najwyższego.

4. Rzecznik prasowy w szczególności:

- 1) informuje środki społecznego przekazu o sprawach i orzeczeniach wywołujących szersze zainteresowanie opinii publicznej;
- 2) reaguje na publikacje i audycje dotyczące Sądu Najwyższego i sędziów;
- 3) redaguje stronę internetową dotyczącą działalności Sądu Najwyższego;
- 4) w styczniu każdego roku składa Kolegium Sądu Najwyższego sprawozdanie z działalności.

5. Rzecznika prasowego obsługuje zespół prasowy.

§ 6. 1. W Sądzie Najwyższym działa audytor wewnętrzny i radca prawny, podlegający bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

2. W Sądzie Najwyższym działa także zespół do spraw korespondencji kierowanej do Sądu Najwyższego, którego kierownik podlega bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

Rozdział 2

Prezesi Sądu Najwyższego

§ 7. 1. Prezesi Sądu Najwyższego są zastępcami Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w zakresie przez niego określonym i kierują pracami izb.

2. Prezes Sądu Najwyższego w szczególności:

- 1) zwołuje zgromadzenie sędziów izby oraz narady sędziowskie;
- 2) zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o ujawnieniu się rozbieżności w wykładni prawa i potrzebie wystąpienia z wnioskiem o ich rozstrzygnięcie;
- 3) zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o potrzebie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą;
- 4) wyznacza terminy posiedzeń, członków składu orzekającego, w tym przewodniczącego i sprawozdawcę;
- 5) zaznajamia się z pismami wpływającymi do izby i wydaje zarządzenia;
- 6) zwraca się do Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowej lub Naczelnej Prokuratury Wojskowej albo do innego organu o zajęcie stanowiska na piśmie w sprawie, w której orzeka Sąd Najwyższy;
- 7) czuwa nad sprawnością postępowania oraz terminowością sporządzania uzasadnień orzeczeń;
- 8) nadzoruje pracę przewodniczących wydziałów, kierownika sekretariatu izby oraz asystentów;
- 9) zleca Biuru Studiów i Analiz wykonanie czynności w zakresie przewidzianym w § 46 ust. 1, związanych z pracami izby;
- 10) przydziela do wydziałów pracowników administracyjnych.

3. Wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4—7, a także innych czynności związanych z działalnością izby, Prezes Sądu Najwyższego może zlecić przewodniczącym wydziałów lub sędziom.

4. Na czas swojej nieobecności Prezes Sądu Najwyższego wyznacza zastępcę spośród przewodniczących wydziałów, a w wyjątkowych przypadkach spośród sędziów w izbie.

Rozdział 3

Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego

§ 8. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą, innymi aktami normatywnymi oraz niniejszym regulaminem, a w szczególności:

- 1) uchwała regulamin Sądu Najwyższego;
- 2) uchwała regulaminy wyborów kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz członków Krajowej Rady Sądownictwa;
- 3) dokonuje wyboru kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego i wskazuje izbę, w której sędzia obejmie stanowisko;

- 4) dokonuje wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i przedstawia ich Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) dokonuje wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa;
- 6) rozpatruje i przyjmuje projekt informacji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o działalności Sądu Najwyższego oraz o istotnych problemach wynikających z bieżącego orzecznictwa;
- 7) składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek w przedmiocie ustalenia, w drodze rozporządzenia, liczby stanowisk sędziowskich w Sądzie Najwyższym, w tym liczby Prezesów Sądu Najwyższego;
- 8) podejmuje uchwały lub zajmuje stanowisko w innych ważnych sprawach dotyczących Sądu Najwyższego oraz władzy sądowniczej;
- 9) rozpatruje inne sprawy z inicjatywy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesów Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej dziesięciu sędziów Sądu Najwyższego.

§ 9. 1. Zgromadzenie Ogólne tworzą sędziowie Sądu Najwyższego w stanie czynnym.

2. Udział w Zgromadzeniu Ogólnym jest obowiązkowy. Sędzia jest obowiązany przedstawić Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego usprawiedliwienie nieobecności.

§ 10. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje co najmniej raz w roku Zgromadzenie Ogólne dla rozpatrzenia spraw wymienionych w § 8 pkt 6, a ponadto w miarę potrzeby dla rozpatrzenia innych spraw należących do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego. O terminie zawiadamia sędziów z wyprzedzeniem co najmniej czternastu dni, chyba że termin został ustalony podczas posiedzenia w razie jego odroczenia. Do zawiadomienia załącza się proponowany porządek obrad oraz niezbędne materiały.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jest obowiązany zwołać Zgromadzenie Ogólne w ciągu trzydziestu dni od złożenia pisemnego wniosku przez Prezesa Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej dziesięciu sędziów Sądu Najwyższego.

§ 11. 1. Zgromadzeniu Ogólnemu przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub w czasie jego nieobecności wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku niemożności wyznaczenia — Prezes Sądu Najwyższego najstarszy służbą na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

2. Porządek posiedzenia może być rozszerzony przez Zgromadzenie Ogólne na wniosek złożony przed jego przyjęciem. Nie można rozszerzyć porządku posiedzenia o sprawy wymienione w § 8 pkt 1—7.

§ 12. 1. Przebieg posiedzenia jest protokołowany przez osobę wyznaczoną przez przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego. W protokole zamieszcza się w szczególności listę osób biorących udział w posie-

dzeniu, przyjęty porządek posiedzenia, streszczenie wypowiedzi oraz podjęte uchwały i stanowiska.

2. Uchwały, stanowiska i protokoły posiedzeń podpisuje przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego, a protokół posiedzenia — także protokolant.

3. Uchwały i stanowiska Zgromadzenia Ogólnego są jawne oraz podlegają ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty lub ustalony przez Zgromadzenie.

§ 13. 1. Uchwały i stanowiska podejmowane są w drodze głosowania.

2. Głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w § 8 pkt 3—5, a ponadto, jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków Zgromadzenia Ogólnego. Do podjęcia uchwały lub stanowiska wymagana jest obecność co najmniej 2/3 sędziów każdej z izb.

3. Uchwały i stanowiska zapadają, gdy za ich podjęciem oddano więcej głosów ważnych „za” niż głosów „przeciw”.

§ 14. Przewodniczący ustala wyniki głosowania jawnego. W razie zarządzenia głosowania tajnego, ustalenia jego wyników dokonuje wybrana przez Zgromadzenie Ogólne komisja skrutacyjna, składająca się z czterech sędziów, po jednym z każdej izby.

§ 15. Powtórzenie głosowania może nastąpić w przypadku naruszenia zasad postępowania lub ujawnienia nowych, istotnych okoliczności, na podstawie uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej na wniosek zgłoszony przed zakończeniem posiedzenia.

Rozdział 4

Zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego

§ 16. Zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego wykonuje czynności przewidziane ustawą, innymi aktami normatywnymi i niniejszym regulaminem, a w szczególności:

- 1) omawia coroczny projekt informacji o działalności izby i istotnych problemach wynikających z orzecznictwa izby oraz przyjmuje tę informację;
- 2) opiniuje kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego;
- 3) opiniuje kandydata na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz wnioski o jego odwołanie;
- 4) opiniuje kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów oraz wnioski o ich odwołanie;
- 5) wybiera członków oraz zastępcę członka Kolegium Sądu Najwyższego;
- 6) wyraża zgodę na przeniesienie do izby przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego sędziego z innej izby;
- 7) rozpatruje inne problemy dotyczące funkcjonowania izby.

§ 17. Zgromadzeniu sędziów izby przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby. Przepisy § 9—13 stosuje się odpowiednio, z tym że głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w § 16 pkt 2—6. Nie można rozszerzyć porządku posiedzenia o te sprawy.

Rozdział 5

Kolegium Sądu Najwyższego

§ 18. Kolegium Sądu Najwyższego wykonuje czynności przewidziane ustawą, innymi aktami normatywnymi i niniejszym regulaminem, a w szczególności:

- 1) współdziała z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania Sądu Najwyższego;
- 2) uchwała projekt dochodów i wydatków Sądu Najwyższego;
- 3) inicjuje zwołanie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego;
- 4) ustala podział czynności w Sądzie Najwyższym;
- 5) podejmuje uchwały dotyczące wewnętrznej struktury organizacyjnej Sądu Najwyższego, w tym określa liczbę sędziów w izbach oraz podział izb na wydziały;
- 6) opiniuje projekty regulaminu Sądu Najwyższego oraz regulaminów wyborów kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz członków Krajowej Rady Sądownictwa, a także zarządzeń Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym;
- 7) opiniuje kandydatów na Prezesów Sądu Najwyższego;
- 8) opiniuje kandydatów na stanowiska, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 3;
- 9) uchwała regulamin losowania składów orzekających sądu dyscyplinarnego oraz wyznacza te składy w drodze losowania;
- 10) uchwała regulamin organizacyjny Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
- 11) ustala liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego, przewidzianych do objęcia;
- 12) uchwała wniosek o przeniesienie sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego;
- 13) występuje z wnioskiem o zbadanie zdolności sędziego do pełnienia obowiązków przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 14) uchwała wniosek o przeniesienie sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku, jeżeli z powodu

choroby lub płatnego urlopu nie pełni służby przez okres roku;

- 15) uchwała wniosek o przeniesienie sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku, jeżeli bez uzasadnionej przyczyny nie poddał się badaniu przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w sytuacji gdy z wnioskiem o badanie wystąpiło Kolegium;
- 16) występuje z odwołaniem do Sądu Najwyższego od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach, w których wniosek o przeniesienie sędziego w stan spoczynku został złożony przez Kolegium;
- 17) podejmuje na wniosek sędziego rozstrzygnięcie w sprawie sprzeciwu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na podjęcie lub kontynuowanie zajęcia albo sposobu zarabkowania, które będzie przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, osłabiało zaufanie do jego bezstronności lub przynosiło ujmę godności urzędu sędziego;
- 18) wybiera Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcę;
- 19) występuje z żądaniem podjęcia przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego czynności dyscyplinarnych;
- 20) składa zażalenie do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;
- 21) opiniuje podjęcie czynności określonych w § 3 ust. 1 pkt 14 lit. a—e.

§ 19. Kolegium może z własnej inicjatywy podjąć uchwałę lub zająć stanowisko w innych ważnych sprawach Sądu Najwyższego, a w szczególności dotyczących:

- 1) zachowań sędziów, ocenianych jako naruszające zasady etyki;
- 2) wykonania budżetu Sądu Najwyższego.

§ 20. 1. W skład Kolegium wchodzi: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezesi Sądu Najwyższego oraz sędziowie wybrani przez zgromadzenia izb na okres trzech lat.

2. Przewodniczącym Kolegium jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Przepis § 11 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 21. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje posiedzenia Kolegium w miarę potrzeby, co najmniej raz na kwartał. W tym celu z odpowiednim wyprzedzeniem zawiadamia o terminie posiedzenia osoby uprawnione do uczestniczenia w posiedzeniu, załączając proponowany porządek posiedzenia oraz niezbędne materiały.

2. Porządek posiedzenia może być rozszerzony przez Kolegium na wniosek złożony przed jego przyjęciem. Nie można rozszerzyć proponowanego porządku posiedzenia, z wyjątkiem spraw przewidzianych w § 18 pkt 3.

3. Przebieg posiedzenia jest protokołowany przez osobę wyznaczoną przez przewodniczącego Kolegium. Przepis § 12 stosuje się odpowiednio.

§ 22. 1. Udział członków Kolegium i ich zastępców w posiedzeniach jest obowiązkowy. Nieobecność należy usprawiedliwić.

2. Zastępca członka Kolegium głosuje tylko w razie nieobecności członka Kolegium wybranego przez zgromadzenie sędziów tej samej izby.

3. W posiedzeniach mogą uczestniczyć inne osoby zaproszone przez przewodniczącego Kolegium.

§ 23. Uchwały Kolegium zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 2/3 członków Kolegium. Przepis § 13 ust. 3 stosuje się odpowiednio. W razie równości głosów w głosowaniu jawnym przeważa głos przewodniczącego.

Rozdział 6

Organizacja izb Sądu Najwyższego

§ 24. Sąd Najwyższy dzieli się na Izby:

- 1) Cywilną;
- 2) Karną;
- 3) Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych;
- 4) Wojskową.

§ 25. 1. W skład izby wchodzi sędziowie wskazani przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego oraz przeniesieni do izby przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wchodzi w skład izby, w której zajmował stanowisko przed rozpoczęciem kadencji.

3. W skład izby wchodzi również Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą tej izby.

4. Liczba sędziów i prezesów, o których mowa w ust. 1—3, nie może przekraczać liczby sędziów danej izby, ustalonej przez Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 26. 1. Izba dzieli się na wydziały tworzone na podstawie kryteriów terytorialnych i rzeczowo-problemowych. W izbie może być utworzony wydział właściwy wyłącznie do rozstrzygania zagadnień prawnych.

2. W uchwale o utworzeniu wydziału określa się zakres spraw przekazanych temu wydziałowi. Wydziały oznaczają się liczbami rzymskimi.

3. Wydziałem kieruje przewodniczący wydziału. Wydziałem do spraw dyscyplinarnych może kierować sędzia niewchodzący w skład izby, w której wydział ten został utworzony.

4. Wydziały mają sekretariaty, którymi kierują kierownicy sekretariatów. Jeden sekretariat może obsługiwać więcej niż jeden wydział.

5. Sekretariat wydziału do spraw dyscyplinarnych zapewnia obsługę biurową Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcy.

§ 27. 1. W izbie działa sekretariat, którym kieruje kierownik sekretariatu izby.

2. W izbie są zatrudnieni asystenci sędziego, pracownicy administracyjni i obsługi. Przełożonym pracowników administracyjnych i obsługi jest kierownik sekretariatu izby.

Rozdział 7

Szczegółowy podział spraw między izby

§ 28. Do właściwości Izby Cywilnej należą sprawy z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, rodzinnego i opiekuńczego oraz sprawy dotyczące rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów.

§ 29. Do właściwości Izby Karnej należą sprawy rozpoznawane na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu karnego skarbowego, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz inne sprawy, do których stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 30. Do właściwości Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych należą sprawy z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych oraz sprawy publiczne, w tym sprawy z zakresu ochrony konkurencji, regulacji energetyki, telekomunikacji i transportu kolejowego oraz sprawy, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a także sprawy rejestrowe, z wyłączeniem rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów. Do właściwości Izby należą również sprawy o roszczenia twórców wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych oraz topografii układów scalonych o wynagrodzenie, a także skargi na przewlekłość postępowania.

§ 31. Do właściwości Izby Wojskowej należą sprawy podlegające orzecznictwu sądów wojskowych oraz sprawy dyscyplinarne prokuratorów i asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, a także radców prawnych pełniących czynną służbę wojskową albo zatrudnionych w Ministerstwie Obrony Narodowej.

§ 32. 1. W przypadku gdy Prezes Sądu Najwyższego uzna, że sprawa nie należy do właściwości izby, której pracą kieruje, przekazuje sprawę do właściwej izby.

2. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby, do której sprawa została przekazana, uznając, że izba ta nie jest właściwa do jej rozpoznania, zwraca się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wskazanie właściwej izby.

Rozdział 8

Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

§ 33. Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wykonuje zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego czynności

w zakresie funkcjonowania Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie spraw finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

§ 34. 1. Kancelarią Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego kieruje Szef Kancelarii w randze sekretarza stanu.

2. Szef Kancelarii jest przełożonym pracowników Kancelarii i ponosi odpowiedzialność za ich działania. Zapewnia sprawne i prawidłowe funkcjonowanie Kancelarii, a w razie potrzeby przedstawia wnioski dotyczące jej organizacji.

3. Z upoważnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Szef Kancelarii wykonuje czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników administracyjnych i obsługi.

§ 35. 1. W skład Kancelarii wchodzi biura:

- 1) Administracyjne;
- 2) Finansowe;
- 3) Gospodarcze;
- 4) Informatyki;
- 5) Kadr;
- 6) Organizacyjne.

2. Biura mogą dzielić się na zespoły, którymi kierują kierownicy zespołu.

§ 36. Do zakresu czynności Biura Administracyjnego należą w szczególności zadania związane z obsługą administracyjną, techniczną i ochroną „Kompleksu Urbanistycznego Wymiaru Sprawiedliwości”.

§ 37. Do zakresu czynności Biura Finansowego należą w szczególności zadania związane z projektowaniem dochodów i wydatków Sądu Najwyższego i wykonaniem budżetu oraz prowadzenie innych spraw finansowo-księgowych.

§ 38. 1. Do zakresu czynności Biura Gospodarczego należą w szczególności zadania związane z obsługą sędziów Sądu Najwyższego, zapewnieniem odpowiednich warunków eksploatacyjnych pomieszczeń i sprzętu, gospodarką środkami transportu oraz administracją mieszkań pozostających w zarządzie Sądu Najwyższego.

2. W Biurze Gospodarczym działa zespół obsługi sędziów Sądu Najwyższego. Do zadań zespołu należy w szczególności koordynowanie korzystania przez sędziów Sądu Najwyższego z samochodów służbowych, dbanie o stan i jednolitość stroju urzędowego oraz wykonywanie innych zleceń sędziów związanych z pełnieniem służby, dojazdami do siedziby Sądu Najwyższego i zajmowaniem mieszkań służbowych.

§ 39. Do zakresu czynności Biura Informatyki należą w szczególności zadania związane z utrzymaniem i rozwojem systemu informatycznego Sądu Najwyższego oraz sprawnym funkcjonowaniem sprzętu komputerowego używanego przez sędziów i pracowników Sądu Najwyższego.

§ 40. Do zakresu czynności Biura Kadr należą w szczególności zadania związane z prowadzeniem spraw kadrowych i socjalnych sędziów Sądu Najwyższego, członków Biura Studiów i Analiz oraz pracowników administracyjnych i obsługi.

§ 41. 1. Do zakresu czynności Biura Organizacyjnego należą w szczególności zadania związane z kancelaryjną obsługą posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego i Kolegium Sądu Najwyższego, konferencji, seminariów i szkoleń, kontaktów międzynarodowych oraz prowadzenie sekretariatu Trybunału Stanu.

2. Do zakresu czynności Biura należy także wykonywanie czynności związanych z nabywaniem lokali oraz funkcjonowaniem archiwum zakładowego i biura podawczego.

§ 42. Pracami biura kieruje dyrektor, którym w Biurze Finansowym jest główny księgowy Sądu Najwyższego.

§ 43. W Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego działa biblioteka Sądu Najwyższego, którą kieruje dyrektor biblioteki podlegający bezpośrednio Szefowi Kancelarii.

§ 44. 1. W Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego działa komórka organizacyjna do spraw ochrony informacji niejawnych (pion ochrony).

2. Do zakresu działania pionu ochrony należy w szczególności ochrona informacji niejawnych w Sądzie Najwyższym oraz kontrola przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji.

§ 45. Szczegółowy zakres czynności Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego określa uchwała Kolegium Sądu Najwyższego w sprawie regulaminu organizacyjnego Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, a pionu ochrony — zarządzenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Rozdział 9

Biuro Studiów i Analiz

§ 46. 1. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonuje w szczególności zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz przez Sąd Najwyższy funkcji związanych z pieczęcią nad zgodnością z prawem i jednolitością orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych oraz oceną spójności i jednolitości prawa stosowanego przez sądy, a także sporządza projekty opinii, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 7.

2. Biuro Studiów i Analiz wykonuje także zadania Sądu Najwyższego wynikające z przepisów o dostępie do informacji publicznej.

§ 47. Biuro Studiów i Analiz dzieli się na działy:

- 1) prawa cywilnego;
- 2) prawa karnego;
- 3) prawa pracy, ubezpieczeń społecznych i prawa publicznego;

- 4) prawa karnego wojskowego;
- 5) prawa europejskiego.

§ 48. 1. Biurem Studiów i Analiz kieruje Dyrektor, a pracami działów — w razie potrzeby wyznaczenia — naczelnicy.

2. W ramach działów mogą być tworzone referaty, którymi kierują — w razie potrzeby wyznaczenia — kierownicy referatów.

§ 49. Biuro Studiów i Analiz ma sekretariat, którym kieruje kierownik sekretariatu.

§ 50. 1. Biuro Studiów i Analiz składa się z członków tego Biura, pracowników administracyjnych i obsługi.

2. Członkiem Biura może być:

- 1) sędzia Sądu Najwyższego delegowany przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- 2) sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku;
- 3) sędzia sądu powszechnego lub wojskowego delegowany do pełnienia innych czynności w Sądzie Najwyższym;
- 4) osoba, która złożyła egzamin sędziowski lub prokuratorski albo ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego lub stopień naukowy doktora nauk prawnych.

§ 51. Szczegółowy zakres czynności Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego określa uchwała Kolegium Sądu Najwyższego w sprawie regulaminu organizacyjnego.

Rozdział 10

Wybory kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego

§ 52. 1. Liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego przewidzianych do objęcia ustala Kolegium Sądu Najwyższego na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, kierując się liczbą stanowisk sędziowskich w Sądzie Najwyższym, liczbą stanowisk nieobjętych, a także potrzebami Sądu Najwyższego oraz poszczególnych izb.

2. Uchwała Kolegium ustalająca liczbę stanowisk przewidzianych do objęcia powinna zawierać wskazanie izby Sądu Najwyższego, w której stanowisko ma być objęte.

§ 53. Po podjęciu uchwały, o której mowa w § 52, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o liczbie, przewidzianych do objęcia, stanowisk sędziego Sądu Najwyższego, ze wskazaniem izby Sądu Najwyższego, w której stanowisko ma być objęte.

§ 54. 1. Kandydaturę zgłasza się Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego przez złożenie w ciągu miesiąca od obwieszczenia, o którym mowa w § 53, karty zgłoszenia. Do karty należy dołączyć informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą osoby kandydata

oraz zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego. Obowiązek dołączenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz zaświadczenia o stanie zdrowia nie dotyczy kandydata będącego w chwili zgłaszania kandydatury sędzią lub prokuratorem.

2. Do karty zgłoszenia mogą być dołączone opinie służbowe lub zawodowe, rekomendacje i inne dokumenty uzasadniające zgłoszenie.

3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze zarządzenia, wzór karty zgłoszenia na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Karta zgłoszenia powinna zawierać informacje dotyczące warunków wymaganych przez ustawę od kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

4. Do wykonywania badań stanu zdrowia oraz wydawania zaświadczeń stwierdzających zdolność kandydata do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, wydane na podstawie art. 57 § 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, ze zm.).

§ 55. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdza, czy kandydatura na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego została zgłoszona w terminie, czy złożono prawidłowo wypełnioną kartę zgłoszenia oraz czy dołączono do niej informację z Krajowego Rejestru Karnego, a także zaświadczenie stwierdzające zdolność kandydata, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego.

2. W przypadku stwierdzenia, że kandydatura została zgłoszona z uchybieniem terminowi albo że nie spełnia wymaganych warunków formalnych, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego odmawia nadania sprawie biegu. O odmowie zawiadamia kandydata, właściwą izbę oraz Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, wskazując przyczyny odmowy.

§ 56. 1. Po stwierdzeniu spełnienia warunków formalnych przez kandydata Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwraca się do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą właściwej izby o wskazanie sędziego Sądu Najwyższego, który w wyznaczonym terminie sporządza ocenę kwalifikacji kandydata.

2. Na wniosek sędziego Sądu Najwyższego sporządzającego ocenę kwalifikacji Prezes Sądu Najwyższego może zwrócić się do właściwych organów o udzielenie niezbędnych dokumentów i opinii o kandydacie. Jeżeli kandydatem jest sędzia, Prezes Sądu Najwyższego może zwrócić się o sporządzenie dodatkowej oceny kwalifikacji przez prezesa lub innego sędziego właściwego sądu albo sędziego wizytatora.

3. Ocenę kwalifikacji kandydata sporządza się z odpowiednim zastosowaniem zaleceń Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 57. 1. Kandydaturę wraz z oceną kwalifikacji Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia właściwej izbie Sądu Najwyższego do zaopiniowania.

2. Prezes Sądu Najwyższego zaprasza kandydata do udziału w zgromadzeniu sędziów izby. Kandydat przedstawia się członkom zgromadzenia oraz odpowiada na ich pytania.

3. Zgromadzenie sędziów izby opiniuje kandydata w głosowaniu tajnym, po wysłuchaniu oceny jego kwalifikacji i przeprowadzeniu dyskusji.

4. Głosujący oddaje głos za kandydatem, przeciw kandydatowi lub wstrzymujący się. Oddając głos „za”, członek zgromadzenia określa jednocześnie moc poparcia dla kandydata, przyznając mu punkty w skali od 1 do 6.

5. Opinię o kandydacie, określającą liczbę uzyskanych głosów „za”, głosów „przeciw” oraz głosów „wstrzymujących się”, a także liczbę punktów poparcia, Prezes Sądu Najwyższego przekazuje Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

§ 58. Wyborów kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego dokonuje Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgodnie z uchwalonym regulaminem.

Rozdział 11

Asystenci sędziego Sądu Najwyższego

§ 59. Asystenci sędziego Sądu Najwyższego zatrudnieni w Sądzie Najwyższym oraz sędziowie sądów powszechnych lub wojskowych delegowani do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego wykonują czynności w izbach.

§ 60. 1. Prezes Sądu Najwyższego przydziela asystenta sędziemu Sądu Najwyższego lub wyznacza mu zadania specjalisty do spraw orzecznictwa, specjalisty do spraw prawa europejskiego albo wyznacza mu inny zakres czynności.

2. Asystent może asystować nie więcej niż jednemu sędziemu Sądu Najwyższego.

§ 61. Asystent wykonuje zadania zlecone przez sędziego Sądu Najwyższego, a w szczególności:

- 1) przygotowuje wstępne analizy akt spraw przydzielonych sędziemu Sądu Najwyższego do referatu;
- 2) wyszukuje i gromadzi orzecznictwo oraz literaturę, a także przegląda strony internetowe zawierające informacje użyteczne przy rozstrzyganiu zagadnień prawnych oraz rozpoznawaniu kasacji i innych środków zaskarżenia;
- 3) sporządza notatki, opinie i ekspertyzy prawne oraz przygotowuje projekty orzeczeń i uchwał;
- 4) sporządza projekty uzasadnień i tez;
- 5) wykonuje czynności związane z tworzeniem oraz redagowaniem izbowych baz orzeczeń w programie „Supremus ©”;
- 6) uczestniczy w pracach redakcyjnych związanych z wydawaniem urzędowych zbiorów orzeczeń oraz biuletynów Sądu Najwyższego.

§ 62. 1. Asystent-specjalista do spraw orzecznictwa wykonuje zadania zlecone przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, a w szczególności sporządza opinie i ekspertyzy prawne, analizy orzecznictwa Sądu Najwyższego lub innych sądów, a także przygotowuje notatki do uchwał i ich uzasadnień oraz do pytań kierowanych do Trybunału Konstytucyjnego.

2. Asystent-specjalista do spraw prawa europejskiego wykonuje analizy dotyczące treści, wykładni i funkcjonowania prawa europejskiego, a w szczególności sporządza opinie i ekspertyzy prawne oraz analizy orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, a także przygotowuje notatki do pytań wstępnych oraz dotyczących ważności aktów organów wspólnotowych, kierowanych do tego Trybunału.

3. Asystenci-specjaliści, spełniający warunki, o których mowa w § 50 ust. 2, są członkami Biura Studiów i Analiz, skierowanymi do wykonywania zadań w izbach.

Rozdział 12

Strój urzędowy

§ 63. 1. Strojem urzędowym sędziego Sądu Najwyższego na rozprawie i posiedzeniu jawnym jest toga i biret, a sędziego przewodniczącego także łańcuch z wizerunkiem orła.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, w porozumieniu z Kolegium Sądu Najwyższego, określi szczegółowy wzór togi, biretu i łańcucha.

Rozdział 13

Pieczęcie urzędowe

§ 64. 1. Sąd Najwyższy, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezesi Sądu Najwyższego używają pieczęci urzędowych z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej i napisem odpowiadającym obowiązującym przepisom.

2. Izby Sądu Najwyższego i wydziały w izbach mogą używać osobnych egzemplarzy pieczęci. Kontrolę wydanych pieczęci sprawuje Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Pieczęcie o jednakowej treści są oznaczone numerami rozpoznawczymi.

3. Sposób używania i przechowywania pieczęci urzędowych określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w drodze zarządzenia.

Rozdział 14

Czas i miejsce urzędowania

§ 65. Czas urzędowania Sądu Najwyższego ustala Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Informację o czasie urzędowania umieszcza się w widocznym miejscu w budynku Sądu Najwyższego.

§ 66. 1. Siedzibą Sądu Najwyższego jest budynek położony w Warszawie przy placu Krasińskich nr 2/4/6.

2. Na zewnątrz budynku umieszcza się tablicę z nazwą „Sąd Najwyższy” oraz godło Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 67. 1. Wewnątrz budynku, w widocznym miejscu, umieszcza się tablicę informującą o rozmieszczeniu jednostek organizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sal rozpraw oraz sekretariatów izb i sekretariatów wydziałów.

2. W widocznym miejscu wewnątrz budynku umieszcza się także tablicę przeznaczoną do wywieszania obwieszczeń przewidzianych w przepisach postępowania.

3. Tablice informacyjne, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą mieć formę tablic świetlnych lub ekranów.

§ 68. 1. W salach rozpraw (posiedzeń) na ścianie za stołem sędziowskim umieszcza się wizerunek orła.

2. Na stole sędziowskim znajdują się tabliczki z napisem „Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego”, „Prezes Sądu Najwyższego” lub „Sędzia Sądu Najwyższego” oraz imionami i nazwiskami sędziów zasiadających w składzie orzekającym. Przed imieniem i nazwiskiem sędziego delegowanego do Sądu Najwyższego umieszcza się wyrazy „sędzia delegowany”. Wzór tabliczki określi Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w porozumieniu z Kolegium Sądu Najwyższego.

3. Obok stołu sędziowskiego umieszcza się flagę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 69. W salach rozpraw (posiedzeń) część przeznaczona na umieszczenie stołu sędziowskiego oraz część przeznaczona dla osób uczestniczących w rozprawie powinna być oddzielona od części przeznaczonej dla publiczności.

§ 70. Rejestry sądowe oraz bazy orzeczeń są tworzone i prowadzone w formie elektronicznej w programie komputerowym „Supremus ©”, stanowiącym urządzenie Sądu Najwyższego, podlegające ochronie prawnej.

Rozdział 15

Czynności przewodniczącego wydziału

§ 71. 1. Przewodniczący wydziału kieruje pracą wydziału, wykonuje zadania zlecone przez Prezesa Sądu Najwyższego na podstawie § 7 ust. 3, a ponadto:

- 1) zaznajamia się z pismami wpływającymi do wydziału i wydaje zarządzenia;
- 2) rozpoznaje wnioski o wyznaczenie obrońcy lub pełnomocnika z urzędu;
- 3) na wniosek Prokuratury Krajowej lub Naczelnej Prokuratury Wojskowej zarządza przesłanie akt do wglądu przed rozprawą (posiedzeniem);

4) wyraża zgodę na przeglądanie akt sprawy osobom niebędącym stroną w postępowaniu, które wykazą uzasadnioną potrzebę ich przejrzania;

5) w przypadkach szczególnie uzasadnionych zarządza przesłanie akt do odpowiedniego sądu w celu ułatwienia przejrzania akt i sporządzenia z nich odpisów;

6) zarządza wydanie lub przesłanie akt instytutom, zakładom, instytucjom lub biegłym, powołanym do wydania opinii, jeżeli wymagają tego okoliczności sprawy;

7) kontroluje pracę sekretariatu wydziału, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości wydaje zarządzenia;

8) wydaje zarządzenia poza posiedzeniami;

9) zawiadamia Prezesa Sądu Najwyższego o ujawnionych w orzecznictwie sądów rozbieżnościach w wykładni prawa;

10) zarządza wydawanie kart wstępu na rozprawy (posiedzenia) w razie przewidywanego zwiększonego zainteresowania publiczności;

11) kwalifikuje akta do archiwum;

12) wykonuje inne niezbędne czynności.

2. W czasie nieobecności przewodniczącego wydziału zastępuje go przewodniczący innego wydziału albo sędzia wyznaczony przez Prezesa Sądu Najwyższego.

Rozdział 16

Czynności przygotowawcze do rozprawy (posiedzenia)

§ 72. Po wpłynięciu akt sprawy Prezes Sądu Najwyższego (przewodniczący wydziału) dokonuje wstępnego badania, czy spełnione zostały warunki formalne, a następnie wydaje zarządzenia co do dalszego postępowania.

§ 73. 1. Sprawy rozpoznaje się według kolejności wpływu do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Sądu Najwyższego (przewodniczący wydziału) może zarządzić wyznaczenie sprawy poza kolejnością.

§ 74. W zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy (posiedzenia) wskazuje się:

- 1) skład orzekający;
- 2) dzień, godzinę i salę rozpraw (posiedzeń);
- 3) strony i inne osoby, które należy wezwać lub zawiadomić o terminie rozprawy (posiedzenia);
- 4) inne czynności konieczne do przygotowania rozprawy (posiedzenia).

§ 75. Akta przesłane do wglądu Prokuraturze Krajowej lub Naczelnej Prokuraturze Wojskowej powinny zostać zwrócone na dwadzieścia jeden dni przed terminem rozprawy (posiedzenia).

§ 76. Przed rozprawą (posiedzeniem) powinna odbyć się narada wstępna w celu omówienia występujących w sprawie zagadnień.

Rozdział 17

Rozprawy i posiedzenia

§ 77. 1. Sąd Najwyższy orzeka na rozprawach i posiedzeniach. Posiedzenia są jawne albo niejawne.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się, jeżeli przepisy ustawy normujące postępowanie przed Sądem Najwyższym stanowią inaczej.

§ 78. Rozprawy i posiedzenia odbywają się w salach rozpraw i salach posiedzeń w budynku będącym siedzibą Sądu Najwyższego.

§ 79. 1. Rozprawą i posiedzeniem kieruje przewodniczący.

2. Jeżeli w składzie orzekającym uczestniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego albo przewodniczący wydziału, przewodnictwo należy do niego.

§ 80. Sędziowie wkładają biret przy wchodzeniu na salę i wychodzeniu z niej, a także w czasie ogłaszania wyroku i uchwały oraz odbierania przyrzeczenia.

§ 81. 1. Przewodniczący zajmuje miejsce środkowe za stołem sędziowskim, a pozostali sędziowie po bokach przewodniczącego. Z prawej strony przed stołem sędziowskim zajmuje miejsce protokolant.

2. Prokurator, oskarżyciel inny niż prokurator, powód i wnioskodawca zajmują miejsca przed stołem sędziowskim po prawej stronie, a oskarżony, pozwany i inny uczestnik postępowania — po lewej stronie sądu.

§ 82. 1. W czasie rozprawy i posiedzenia jawnego na sali znajduje się woźny, który wykonuje zarządzenia przewodniczącego, a w szczególności strzeże porządku w czasie przerw.

2. Woźny wywołuje sprawy oraz oznajmia wejście składu orzekającego na salę, wypowiadając głośno słowa: „Sąd Najwyższy! Proszę wstać!”. Przed wyjściem sądu z sali woźny wypowiada głośno słowa: „Proszę wstać!”.

3. W czasie rozprawy i posiedzenia jawnego woźny używa stroju urzędowego.

§ 83. W razie przewidywanego zwiększonego zainteresowania publiczności przewodniczący wydziału może zarządzić wydawanie kart wstępu na salę rozpraw (posiedzeń). W pierwszej kolejności karty otrzymują

osoby bliskie uczestnikom postępowania oraz przedstawiciele środków społecznego przekazu.

§ 84. 1. Wszyscy obecni powstają z miejsc w czasie wchodzenia sądu na salę, odbierania przyrzeczenia, ogłaszania wyroku i uchwały oraz w czasie wychodzenia sądu z sali. W czasie odbierania przyrzeczenia powstają z miejsc także sędziowie składu orzekającego.

2. W czasie rozprawy (posiedzenia) powstaje z miejsca każda osoba, która przemawia do sądu i do której zwraca się sąd. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący może zezwolić na pozostanie tej osoby w pozycji siedzącej.

§ 85. 1. Przewodniczący otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę (posiedzenie), udziela głosu, zadaje pytania, upoważnia do zadawania pytań i ogłasza orzeczenia.

2. Przewodniczący czuwa w szczególności, aby:

- 1) rozprawa (posiedzenie) rozpoczęta i zakończona się punktualnie oraz przebiegała w spokoju i z zachowaniem powagi;
- 2) w toku rozprawy (posiedzenia) nie pominięto żadnych istotnych okoliczności koniecznych do wydania orzeczenia;
- 3) podczas narady omówiono wszystkie wyłaniające się zagadnienia.

3. W razie potrzeby przewodniczący wzywa funkcjonariuszy Policji lub straży sądowej.

§ 86. 1. Po otwarciu rozprawy (posiedzenia), sprawdzeniu obecności oraz sprawozdaniu sędziego sprawozdawcy przewodniczący udziela głosu osobom uprawnionym do udziału w rozprawie (posiedzeniu), według ustalonej przez siebie kolejności.

2. Każda osoba przemawia tylko raz. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, przewodniczący może w określonej kwestii udzielić głosu ponownie.

§ 87. Sąd (przewodniczący) może zezwolić — na wniosek złożony przed rozprawą (posiedzeniem) — przedstawicielom środków społecznego przekazu na utrwalanie obrazu i dźwięku, jeżeli dokonywanie tych czynności nie będzie utrudniało prowadzenia rozprawy (posiedzenia).

§ 88. 1. Jeżeli przewodniczący uzna, że złożenie do akt sprawy okazanego mu przedmiotu lub dokumentu albo odpisu lub wyciągu z dokumentu jest zbędne, nakazuje opisanie tego przedmiotu lub dokumentu w protokole, wskazując osobę, która je przedstawiła.

2. Na dokumencie złożonym do akt w czasie posiedzenia protokolant zamieszcza wzmiankę, przez kogo dokument został złożony. W razie złożenia do akt sprawy przedmiotu, a także gdy ze względu na rodzaj dokumentu może być on zwrócony po ukończeniu postępowania — wzmiankę taką zamieszcza się w protokole.

§ 89. 1. W toku postępowania można wydać stronie złożony przez nią w sprawie przedmiot lub dokument tylko na zarządzenie przewodniczącego rozprawy (posiedzenia) podjęte w porozumieniu z sędzią sprawozdawcą.

2. Po ukończeniu postępowania wydanie stronie przedmiotu lub dokumentu następuje na zarządzenie przewodniczącego wydziału.

3. Wydanie dokumentu stronie następuje dopiero po złożeniu przez nią do akt uwierzytelnionego odpisu lub wyciągu z dokumentu, z tym że w przypadku, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący może zwolnić stronę z tego obowiązku.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do wydawania przedmiotów lub dokumentów osobom innym niż strona.

§ 90. O wydaniu z akt dokumentów, odpisów, kserokopii i innych pism należy uczynić wzmiankę w aktach sprawy, pod którą osoba odbierająca kwituje odbiór w przypadku dokonania go w sekretariacie sądowym.

§ 91. Rozprawa (posiedzenie) może być odwołana, odroczone lub przerwana tylko z ważnej przyczyny. W przypadku odroczenia lub przerwania rozprawy (posiedzenia) należy ogłosić następny termin, chyba że ze względu na przyczynę odroczenia lub przerwania niezwłoczne wyznaczenie następnego terminu nie jest możliwe.

§ 92. 1. Przewodniczący zamyka rozprawę (posiedzenie), gdy wszystkie niezbędne czynności zostały dokonane, i zarządza naradę.

2. W naradzie biorą udział tylko sędziowie składu orzekającego.

3. Sąd może zamkniętą rozprawę (posiedzenie) otworzyć na nowo.

§ 93. 1. Na rozprawach i posiedzeniach jawnych protokolant sporządza protokół, który podpisują przewodniczący i protokolant.

2. Z posiedzenia niejawnego, jeżeli nie wydano orzeczenia, sporządza się notatkę urzędową, którą podpisuje przewodniczący.

Rozdział 18

Orzeczenia

§ 94. 1. Orzeczenie podlegające ogłoszeniu sporządza się i ogłasza bezpośrednio po zamknięciu rozprawy (posiedzenia) i naradzie, chyba że ogłoszenie odroczone.

2. Orzeczenie wydane na posiedzeniu niejawnym sporządza się bezpośrednio po jego podjęciu.

3. Orzeczenie sporządza sędzia sprawozdawca.

§ 95. 1. Na wyroku nad wyrazami „Wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej” zamieszcza się wizerunek orła.

2. W orzeczeniu przy imionach i nazwiskach przewodniczącego i sprawozdawcy dopisuje się odpowiednio, ujęte w nawiasach, wyrazy „przewodniczący” i „sprawozdawca”.

§ 96. 1. Uzasadnienie orzeczenia sporządza sędzia sprawozdawca. Sędzia sprawozdawca nie ma obowiązku sporządzenia uzasadnienia orzeczenia, do którego zgłosił zdanie odrębne.

2. Jeżeli sędzia sprawozdawca odmówił sporządzenia uzasadnienia orzeczenia, do którego zgłosił zdanie odrębne, albo jeżeli sporządzenie uzasadnienia orzeczenia przez sędziego sprawozdawcę nie jest możliwe lub napotyka przeszkody, których czasu trwania nie można przewidzieć, uzasadnienie orzeczenia sporządza sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia, wyznaczony przez przewodniczącego rozprawy (posiedzenia). W takim przypadku przy imieniu i nazwisku sędziego, który sporządził uzasadnienie, dopisuje się, ujęte w nawiasach, wyraz „uzasadnienie”.

3. Uzasadnienie powinno być jasne i możliwie najkrótsze oraz ograniczać się do kwestii istotnych. W uzasadnieniu należy unikać obcych i nieużywanych powszechnie wyrazów oraz zbędnych odwołań do literatury prawniczej.

Rozdział 19

Posiedzenia i uchwały składów powiększonych

§ 97. 1. Sąd Najwyższy podejmuje uchwałę zawierającą rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego w konkretnej sprawie na posiedzeniu jawnym, a w pozostałych przypadkach na posiedzeniu niejawnym. W posiedzeniu może brać udział także organ, który złożył wniosek o podjęcie uchwały.

2. Podjęcie uchwały w przedmiocie odstąpienia od zasady prawnej następuje na posiedzeniu niejawnym także wówczas, gdy zamiar odstąpienia od tej zasady powstał w konkretnej sprawie.

3. Do podjęcia uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego i składu izb wymagana jest obecność co najmniej 2/3 sędziów każdej z izb. Do podjęcia uchwały składu izby wymagana jest obecność 2/3 sędziów tej izby.

§ 98. 1. W sprawach o podjęcie uchwały w pełnym składzie izby lub w składzie siedmiu sędziów Prezes Sądu Najwyższego kierujący izbą — lub z jego upoważnienia przewodniczący wydziału — zarządza sporządzenie przez sędziego sprawozdawcę (sędziów sprawozdawców) projektu uchwały lub referatu obejmującego wstępną analizę zagadnienia prawnego przedstawionego do rozstrzygnięcia.

2. Odpisy projektu uchwały lub referatu doręcza się sędziom składu orzekającego, a w razie uzasadnionej potrzeby także pozostałym sędziom w izbie; poza

tym odpisów projektu uchwały i referatu nie sporządza się ani nie udostępnia do wglądu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o podjęcie uchwały przez pełny skład Sądu Najwyższego lub przez skład izb, w tym że zarządzenie sporządzenia projektu uchwały lub referatu wydaje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego.

§ 99. 1. Posiedzeniom w składzie powiększonym przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Prezes Sądu Najwyższego.

2. Posiedzeniu składu siedmiu sędziów, jeżeli nie uczestniczy w nim Prezes Sądu Najwyższego, przewodniczy wyznaczony przez niego przewodniczący wydziału lub inny sędzia.

§ 100. 1. Jeżeli postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez skład siedmiu sędziów lub wniosek o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa dotyczą właściwości dwu lub więcej izb, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego — na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego kierującego izbą, w której postanowienie wydano lub do której wniosek wpłynął — wyznacza do składu sędziów każdego z izb.

2. Składowi przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący izbą, w której postanowienie wydano lub do której wpłynął wniosek, chyba że Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarządzi inaczej.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do posiedzeń składu dwóch lub więcej izb.

§ 101. 1. Uchwała zostaje podjęta po niejawnym naradzie sędziów uczestniczących w składzie orzekającym. Narada obejmuje sprawozdanie sędziego sprawozdawcy, dyskusję, głosowanie, omówienie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia oraz sporządzenie uchwały.

2. Przewodniczący zbiera głosy sędziów według ich starszeństwa służbowego, poczynając od najmłodszego sędziego, a sam głosuje ostatni. Sprawozdawca, także gdy jest przewodniczącym, głosuje jako pierwszy. Sędzia nie może wstrzymać się od głosowania, a uchwała zostaje podjęta większością głosów.

3. Uchwałę podpisują wszyscy sędziowie. Sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może przy podpisywaniu uchwały zgłosić zdanie odrębne, dodając do podpisu odpowiednią wzmiankę.

4. Jeżeli na naradzie sędziowskiej w składzie izby (izb) albo pełnego składu Sądu Najwyższego, przy parzystej liczbie sędziów, żadne z proponowanych rozstrzygnięć nie uzyskało większości głosów, Sąd Najwyższy odracza posiedzenie.

§ 102. 1. Uchwałę ogłasza się bezpośrednio po jej podjęciu. W wyjątkowych przypadkach sąd może odroczyć ogłoszenie uchwały na okres do czternastu dni.

2. Uchwałę ogłasza przewodniczący w obecności składu orzekającego, także wtedy, gdy ogłoszenie zostało odroczone. Na żądanie sędziego, który zgłosił zdanie odrębne, przewodniczący ogłasza o zgłoszeniu tego zdania.

3. Uzasadnienie uchwały sporządza się w terminie trzydziestu dni. Przepis § 96 stosuje się odpowiednio.

4. Uzasadnienie podpisują wszyscy sędziowie, nie wyłączając sędziów przegłosowanych i tych, którzy zgłosili zdanie odrębne. Jeżeli sędzia nie może podpisać uzasadnienia, przewodniczący lub najstarszy służbą sędzia zaznacza pod uzasadnieniem przyczynę braku podpisu.

5. W razie potrzeby, jeszcze przed podpisaniem uzasadnienia, przewodniczący może zarządzić dodatkową naradę i głosowanie nad treścią uzasadnienia uchwały.

6. W chwili podpisywania uzasadnienia uchwały sędzia może zgłosić zdanie odrębne do uzasadnienia. Przepis § 101 ust. 3 stosuje się odpowiednio, z tym że uzasadnienie zdania odrębnego do uzasadnienia sporządza się w terminie czternastu dni od chwili podpisania uzasadnienia uchwały przez skład orzekający.

§ 103. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do posiedzeń w składzie trzech sędziów, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Rozdział 20

Unieważnienie prawomocnego orzeczenia i wytknięcie uchybienia

§ 104. 1. Postanowienie o unieważnieniu prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w sprawie, która ze względu na osobę lub przedmiot nie podlegała orzecznictwu sądów, Sąd Najwyższy może wydać na posiedzeniu niejawnym.

2. Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się stronom oraz Prokuratorowi Generalnemu.

§ 105. O wytknięciu uchybienia właściwemu sądowi Sąd Najwyższy orzeka postanowieniem na posiedzeniu niejawnym. Uwierzytelniony odpis postanowienia z uzasadnieniem doręcza się prezesowi właściwego sądu.

Rozdział 21

Publikacja orzeczeń

§ 106. Sędzia sporządzający uzasadnienie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, przy jego podpisaniu wypełnia kartę informacyjną według wzoru określonego w zarządzeniu w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym.

§ 107. Zasady publikacji orzeczeń określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w drodze zarządzenia wydanego na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby.

Rozdział 22

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 108. Sędziowie i prezesi wchodzący w skład izb w chwili wejścia w życie niniejszego regulaminu wchodzi w skład tych izb w rozumieniu § 25 ust. 1—3.

§ 109. Sprawy zarejestrowane w izbie, która nie jest właściwa według przepisów niniejszego regula-

minu, podlegają przekazaniu do izby właściwej, chyba że termin rozprawy (posiedzenia) został już wyznaczony.

§ 110. W okresie trzech lat od wejścia w życie niniejszego regulaminu asystent może asystować trzem sędziom Sądu Najwyższego.

§ 111. Do dnia 31 grudnia 2005 r. dopuszczalne jest używanie dotychczasowego stroju urzędowego.